

В. І. Луговий, О. М. Слюсаренко, Ж. В. Таланова. Університетологія – новий напрям педагогічної науки / Луговий В. І., Слюсаренко О. М., Таланова Ж. В. // Вища освіта України: теоретичний та науково-методичний часопис / [за ред. В.І. Лугового, М.Ф. Степка] – К. : Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2012. – № 1. – Додаток 2. – Тематичний випуск: «Наука і вища освіта». – 368 с. – С. 3–11.

Стаття викладена в авторській редакції (на момент подання до друку)

УДК 378 (1-87)

Луговий В. І., перший віце-президент Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук, професор

Слюсаренко О. М., учений секретар Інституту вищої освіти НАПН України, кандидат наук з державного управління, старший науковий співробітник

Таланова Ж. В., провідний науковий співробітник Інституту вищої освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, доцент

Університетологія – новий напрям педагогічної науки

Обґрунтовується необхідність виокремлення спеціального напрямку педагогічної науки – університетології. Показано, що наявність закладів вищої освіти світового класу є невід’ємним атрибутом і ключовим фактором суспільного прогресу. Аргументується, що університетологія характеризується своїми предметом, поняттєво-термінологічним апаратом, методами дослідження і спрямована на виявлення специфічних принципів, тенденцій, закономірностей організації, функціонування та розвитку сфери вищої освіти.

Ключові слова: університетологія, університети світового класу, суспільний прогрес.

Обосновывается необходимость выделения специального направления педагогической науки – университетологии. Показано, что наличие заведений высшего образования мирового класса является неотъемлемым атрибутом и ключевым фактором общественного прогресса. Аргументируется, что университетология характеризуется своими предметом, понятийно-терминологическим аппаратом, методами исследований и сориентирована на выявление специфических принципов, тенденций, закономерностей организации, функционирования и развития сферы высшего образования.

Ключевые слова: университетология, университеты мирового класса, общественный прогресс.

The necessity to single out specific direction in pedagogical science, named universitology, is grounded. It is shown that existence of world-class higher education institutions is an integral attribute and key factor of social progress. It is argued that universitology is characterized by its subject, conceptual and terminological apparatus, research methods and is focused on identification of specific principles, tendencies, and regularities of organization, performance and development of higher education sphere.

Key words: universitology, world-class universities, social progress.

Останнім часом вища освіта з-поміж інших освітніх ланок розвивалася найбільш прискорено. Чисельність студентів вищої школи у світі з 1970 по 2009 рр. збільшилася ушестеро (населення планети за цей період менше, ніж подвоїлося) і досягла 165 млн, з них близько 130 млн за програмами 5А і 6 згідно з Міжнародною стандартною класифікацією освіти (МСКО) версії 1997 р. [24; 26]. Ці програми переважно реалізуються університетами. Останнє дає право узагальнено називати заклади вищої освіти саме університетами [15].

Серед перших 400–500 провідних (за міжнародними рейтингами [31; 33]) закладів вищої освіти понад 90 % їх називаються університетами, інші –

інститутами (4 %), коледжами (2 %), школами (близько 2 %). Перші 30 закладів за рейтингом «Таймс» [33] за назвами розподіляються так: 24 (80 %) університети, чотири (13 %) інститути, два (7 %) коледжі; за рейтингом «Шанхайський» [31] – 25 (83 %) університетів, три (10 %) інститути, два (7 %) коледжі.

Ще більш високими (випереджальними) темпами прогресують найвищі, так звані докторські рівні вищої освіти, які відіграють головну роль у суспільному розвитку і є невід'ємним атрибутом топ-університетів світового класу. Кількість докторантів серед осіб, що навчаються у закладах вищої освіти (далі – університети, заклади), у світі становить близько 2 %, у розвинутих країнах і регіонах світу – 3 %. Здійсненні Ж. В. Талановою дослідження докторської підготовки у світі та Україні дали підстави стверджувати про швидке поширення вищої освіти докторського рівня, становлення у планетарному масштабі докторського простору вищої освіти, важливого для всіх сфер економіки, надзвичайно актуального для нарощування різноманітних людських можливостей [20; 22; 24].

Стрімкий розвиток, досягнуті масштаби і структура вищої школи узгоджуються з концепціями ключової ролі людського капіталу в прогресі, необхідності підвищення людського потенціалу, переходу людства до дослідницько-інноваційного типу суспільного розвитку, інформаційного суспільства [5; 20; 21; 25].

Чисельність викладачів вищої освіти, які є носіями передового інтелекту, що насамперед реалізується у вищій школі, за згаданий майже сорокарічний період збільшилася в 5 разів і перевищила 10 млн [24]. Наприклад, у закладах вищої освіти України викладають 81 % кандидатів наук і 93 % докторів наук, які працюють у країні, готується 84 % аспірантів і 81 % докторантів [14; 19].

Відповідно у планетарному, континентальному й країновому вимірах швидко зростала кількість закладів вищої освіти і нині загалом у світі становить понад 20 тис. [4]. На їх утримання спрямовується близько 1,5 % світового

валового внутрішнього продукту, або майже 1 трлн доларів США в еквіваленті паритету купівельної спроможності (ПКС) [22; 25]. Серед них ключову роль відіграють так звані елітні заклади, що становлять 2–3 % відсотка та які акумулюють у собі величезний університетський потенціал – високу спроможність навчати, досліджувати і створювати, прискорювати суспільний поступ [11]. За рейтингами «Таймс» таких закладів 400 (2 %), «Шанхайський» – 500 (2,5 %), «КьюЕс» – 700 (3 %) [28; 31; 33]. У свою чергу, з-поміж останніх лідерські позиції обіймають суперелітні заклади, справжні локомотиви і законодавці суспільного розвитку, частка яких складає ще меншу величину – 0,2–0,3 %.

Про вагу високорейтингових закладів переконливо свідчать наступні оціночні дані.

У 500 (2,5 %) закладах за рейтингом «Шанхайський» концентрується близько 12 млн (7,5 %) студентів, 1,7 млн (понад 50 %) докторантів і приблизно стільки (також більше половини) іноземних студентів. На ці заклади припадає майже 400 млрд доларів США (ПКС), або 40 % видатків на сукупну вищу освіту.

Виконані О. М. Слюсаренко дослідження показали, що високорейтингові заклади інтенсивно створювалися в умовах парадигмальних змін у способі існування людства – в епоху просвітництва (XV ст.), індустріально-промислової (XVIII і XIX ст.) та науково-технічної (XX ст.) революцій і своєю появою знаменували та закріплювали революційні зміни, закладали ґрунт для подальших радикальних новацій в суспільному житті. Наприклад, кожен десятий з утворених упродовж понад тисячолітнього періоду топ-університетів у світі народився у невеликий, усього десятилітній (одновідсотковий) проміжок часу (1960–1969 рр.). Дане десятиліття ознаменовано великими науково-технологічними проривами людства – виходом людини в космос, інтенсивним розробленням мікроелектроніки і комп'ютерної техніки. У попередньому десятилітті було опановано атомну та ядерну енергію, розшифровано структуру

ДНК, зроблено інші революційні відкриття. Це спонукало до створення потужних університетів [18].

Окремі країни в здійсненні своїх «економічних див» робили ставку на конкурентоспроможний університетський фундамент. З 23 високорейтингових закладів Японії за рейтингом «Шанхайський» з віковим діапазоном від 153 до 20 років вісім (35 %) були засновані в одному (менш ніж одновідсотковому періоді) післявоєнному 1949 р. У швидко прогресуючому, з другою економікою світу Китаї нині створено 35 вищих закладів освіти світового класу за цим рейтингом. За кількістю топ-закладів країна посіла четверте місце після США (151 заклад), Німеччини (39), Сполученого Королівства (37), випередивши Японію (23), Канаду та Італію (по 22 заклади), Францію (21), Австралію (19) [31]. Така університетська політика має бути взята на озброєння й в Україні, яка, на жаль, не має жодного високорейтингового закладу, щодо введення країни до двадцятки провідних країн світу [3; 9–13].

Університети найвищого світового рівня за своїм вирішальним внеском потребують особливої дослідницької уваги з огляду на їх місію, візію, цілі, завдання і функції, вікові характеристики та історичний досвід, величину, склад і структуру студентського контингенту (бакалавранти, магістранти, докторанти, постдокторанти, іноземні та міжнародні студенти), фінансування (загальний обсяг, зокрема на дослідження та розробки, бібліотеки, інформатизацію), якість навчання, досліджень і розробок, публікацій тощо [6–13; 18].

Прикладами посилення уваги до вищої освіти новітнього часу можуть слугувати – Болонський процес (1999 р.) із створення привабливого та конкурентоспроможного Європейського простору вищої освіти, Лісабонська стратегія (2000 р.) із формування Європейського дослідницького простору, поява авторитетних міжнародних рейтингів «Таймс» (2004 р.) і «Шанхайський» (2003 р.) з оцінювання провідних університетів, розроблення Європейською комісією багатовимірного рейтингу університетів «У-мультиренк», удосконалення МСКО (2011 р.) у частині вищої освіти тощо. В Україні на

виконання Національного плану дій на 2011 рік щодо впровадження Програми економічних реформ затверджено Положення про національну систему рейтингового оцінювання діяльності вищих навчальних закладів, розроблено проект нового закону про вищу освіту [7; 13; 15; 16; 23].

Це, між іншим, стимулювало формування поняттєво-термінологічного апарату вищої школи, міжнародного і європейського глосаріїв вищої освіти та сумісних з ними національних глосаріїв. Зокрема, автори статті брали участь у розробленні Національного освітнього глосарію: вища освіта, виданого в Україні у 2011 році. За цим глосарієм університет (university) – основний тип закладу вищої освіти, що найбільш повно виражає й реалізує місію, візію, цілі, завдання і функції вищої освіти. Як провідні інтелектуальні осередки суспільства, університети на засадах автономії, академічної свободи здійснюють освітню, дослідницьку, інноваційну діяльність, є головними чинниками суспільного прогресу. Як зазначається в глосарії, зазвичай університети здійснюють підготовку фахівців на всіх рівнях (підрівнях, етапах, циклах) та за широким спектром галузей освіти і навчання на основі накопичення потужного дослідницько-інноваційного кадрового, інформаційного, матеріально-технічного потенціалу. Для визначення університетів світового класу проводяться їх різноманітні ранжування [15].

Університети – впливові та стійкі в часі утворення. Період існування провідних з них, як зазначалося, становить понад тисячоліття (з X до XXI століття) і затребуваність у перспективі зростає. Високорейтингові університети утворені в діапазоні від 962 (Університет Парми, Італія) до 2004 рр. [18, 31]. Первісною батьківщиною університетів, за великим рахунком, слід визнати Європу. Згодом вони масово поширилися на Північну Америку, Азію, інші континенти, забезпечуючи регіональний розвиток [22; 24; 26–29; 31; 33].

МСКО і міжнародні рейтинги створили умови для появи повноцінної бази даних про вищу школу та ідентифікації адекватних дослідницьких методів з опрацювання відповідної статистики, проведення порівняльних досліджень.

Все це зумовлює потребу та відкриває можливості системного дослідження вищої школи у межах університетознавства – університетології.

Сьогодні комплексні дослідження вищої освіти в найрозвинутішій формі здійснюють утворена у 2001 р. Європейська асоціація університетів, що об'єднує близько 850 закладів, її Рада з докторської освіти [20], Світовий банк, Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) [22], ЮНЕСКО [24].

Серед джерельної бази слід назвати праці як вітчизняних учених (В. Андрущенко, О. Гомілко, З. Зайцева, М. Згуровський, А. Кашин, С. Курбатов, В. Луговий, О. Слюсаренко, М. Степко, Є. Суліма, Ж. Таланова, Ю. Якименко й інші), так й іноземних фахівців (Ф. Алтбач, М. Кларк, Дж. Салмі, І. Фрумін, інші фахівці-аналітики супроводу рейтингових систем) [3; 4; 6–13; 17; 18; 20; 21; 28–33].

Нижче наводяться докази тісного взаємозв'язку рівнів суспільного розвитку та університетського потенціалу, що зумовлюють необхідність спеціального всебічного дослідження університетського феномену.

У таблиці 1 наведено частки країн в їх групах (за величиною індексу людського розвитку) з наявністю топ-університетів [25; 31; 33].

Таблиця 1

Наявність високорейтингових закладів вищої освіти за рейтингами «Таймс» і «Шанхайський» у групах країн за рівнем індексу людського розвитку у 2011 р.

№	Групи країн за рівнем індексу людського розвитку	Кількість і частка країн із закладами за рейтингами		
		<i>«Таймс» (402 заклади)</i>	<i>«Шанхайський» (500 закладів)</i>	<i>«Таймс» і «Шанхайський»</i>
1.	Країни (1–47) з дуже високим людським розвитком, кількість, частка	30 (64 %)	31 (66 %)	34 (72 %)

2.	Країни (48–94) з високим людським розвитком, кількість, частка	4 (9 %)	7 (15 %)	7 (15 %)
3.	Країни (95–141) із середнім людським розвитком, кількість, частка	5 (11 %)	4 (9 %)	5 (11 %)
4.	Країни (142–187) з низьким людським розвитком, кількість, частка	-	-	-

У таблиці 2 представлено результати кореляційного аналізу (на основі обчислення коефіцієнту кореляції рангів Спірмена [1; 2]) зв'язку величини університетського потенціалу в країні, обрахованого за рейтингами «Таймс» і «Шанхайський» 2011 р., та індексу людського розвитку за 2011 р., доходу на душу населення (в еквіваленті ПКС) за 2009 р. та тривалості життя у 2011 р. [25; 31; 33]

Таблиця 2

Кореляція рівня університетського потенціалу країни за рейтингами «Таймс» і «Шанхайський» та індексу людського розвитку, доходу на душу населення (ПКС) та тривалості життя

№	Рейтинг (кількість закладів за рейтингом, кількість країн з доступними даними)	Показник розвитку країни та коефіцієнт кореляції рангів Спірмена		
		Індекс людського розвитку	Доход на душу населення (ПКС)	Тривалість життя
1.	«Таймс» (402 заклади, 39 країн)	0,69	0,69	0,55
2.	«Шанхайський» (500 закладів, 42 країни)	0,66	0,68	0,60

Примітка: В усіх випадках критичне значення коефіцієнту кореляції не перевищує величини 0,3 [1, с. 317].

З таблиці 2 видно, що рівень університетського потенціалу країн світу виявляє сильну кореляцію з величиною індексу людського розвитку та доходу на душу населення в еквіваленті ПКС, а також близьку до сильної (у разі коефіцієнту понад 0,60 [1, с. 308]) кореляцію з тривалістю життя.

У таблиці 3 наведено наявність топ-університетів в організаціях успішних країн та країн, що інтенсивно розвиваються: «Велика сімка» (7 країн), ОЕСР (34 країни), Європейський Союз (27 країн), «БРІК» (Бразилія, Росія, Індія та Китай) [22; 31; 33].

Таблиця 3

**Частка країн, що мають заклади вищої освіти світового класу,
з-поміж країн «Великої сімки», ОЕСР, ЄС, «БРІК», а також частка
високорейтингових закладів у цих групах країн за рейтингами
«Таймс» і «Шанхайський» 2011 р.**

№	Групи країн	Рейтинг, частка країн з топ-університетами, кількість і частка топ-закладів, що припадає на групу країн	
		<i>«Таймс» (402 заклади)</i>	<i>«Шанхайський» (500 закладів)</i>
1.	«Велика сімка», частка країн, кількість і частка закладів	100 % країн, 243 заклади, 60 %	100 % країн, 315 закладів, 63 %
2.	ОЕСР, частка країн, кількість і частка закладів	85 % країн, 365 закладів, 91 %	88 % країн, 443 заклади 89 %
3.	Європейський Союз, частка країн, кількість і частка закладів	63 % країн, 163 заклади, 41 %	67 % країн, 190 закладів, 38 %
4.	«БРІК», частка країн, кількість і частка закладів	100 % країн, 15 (23 з Тайванем) закладів, 4 % (6 %)	100 % країн, 45 закладів, 9 %

Отже, ключова роль закладів вищої освіти, їх основних представників – університетів у соціально-культурному розвитку, підвищенні рівня людського потенціалу, посилення значення цих закладів в умовах дослідницько-інноваційного типу прогресу зумовлюють необхідність виділення університетології в якості окремої складової (напрямку) педагогічної науки із своїми специфічними предметом, поняттями, методами досліджень, законами і закономірностями.

У цій статті О. М. Слюсаренко належать результати дослідження історичного становлення топ-університетів, їх континентального поширення, взаємозв'язку міри розвитку університетського потенціалу та суспільного прогресу, що важливі для запровадження університетології.

Література

1. Годфруа Ж. Что такое психология: В 2-х т. Изд. 3-е, стереотипное. Т. 2 [Текст] / Ж. Годфруа: Пер. с франц. – М.: «Мир», 2004. – 376 с.
2. Євтух М. Б. Математичне моделювання в психологічних та соціологічних дослідженнях: підручник [Текст] / М. Б. Євтух, М. С. Кулик, Е. В. Лузік, Т. В. Ільїна. – К.: ТОВ «Інформаційні системи», 2012. – 428 с.
3. Зайцева З. Аби українські ВНЗ опинилися в міжнародних рейтингах, держава повинна підтримати їх [Текст] / З. Зайцева, А. Цяцько // Освіта України. – 2011. – № 85–86. – С. 4.
4. Зайцева З. Із 20 тисяч університетів, які за даними ЮНЕСКО, є в світі, лише близько 700 беруть участь у фінальному рейтингу [Текст] / З. Зайцева, А. Цяцько // Освіта України. – 2011. – № 77–78. – С. 5.
5. Звіт про конкурентоспроможність регіонів України 2011: Назустріч економічному зростанню та процвітання [Текст] / Фонд «Ефективне управління», Всесвітній економічний форум. – К. : Фонд «Ефективне управління», 2011. – 198 с.
6. Курбатов С. Університетська місія: історична ретроспектива та сучасний стан [Текст] / С. Курбатов, А. Кашин. – К., 2011. – 44 с.
7. Курбатов С. В. Університетські рейтинги та проблема конкуренції елітних навчальних закладів у глобальному освітньому полі [Текст] / С. В. Курбатов // Педагогіка і психологія: Вісник НАПН України. – 2010. – № 4 (69). – С. 111–121.

8. Курбатов С. Університетські рейтинги: у пошуках елітного навчального закладу, адекватного сьогоденню [Текст] / С. Курбатов, Л. Ткаченко // Освіта. – 2011. – 12–19 січня (№ 2/3). – С. 8.

9. Луговий В. І. Використання міжнародних рейтингів вищих навчальних закладів для ідентифікації найвищого університетського потенціалу [Текст] / В. І. Луговий, О. М. Слюсаренко, Ж. В. Таланова // Вища освіта України. – Додаток 2 до № 3, том I (26). – 2011 р. – Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – 700 с. – С. 296–308.

10. Луговий В. І. Концентрація найкращих науково-педагогічних кадрів і наукових кадрів у вищій школі – ключова умова досягнення вищими навчальними закладами світового класу [Текст] / В. І. Луговий, О. М. Слюсаренко, Ж. В. Таланова // Проблеми освіти: Наук. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОНМС України. – К., 2011. – Випуск № 66. Частина 1. – 244 с. – С. 3–10.

11. Луговий В. І. Типовий топ-університет: кількісні та якісні параметри [Текст] / В. І. Луговий, О. М. Слюсаренко, Ж. В. Таланова // Міжн. наук. конф. «Ідея університету: сучасний дискурс»: матер. конф. 26-27 травня 2011 р., м. Київ. – К.: ІМВ КНУ ім. Тараса Шевченка. – 110 с. – С. 9–10.

12. Луговий В. І. Якість викладання, досліджень, публікацій – ключовий фактор у досягненні вищими навчальними закладами світового класу та критерій оцінювання діяльності науково-педагогічних кадрів вищої школи [Текст] / В. І. Луговий, О. М. Слюсаренко, Ж. В. Таланова // Проблеми освіти: Наук. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОНМС України. – К., 2012. Випуск № 70, частина I. – 276 с. – С. 3–10.

13. Луговий В. І. Якість як визначальний чинник модернізації вищої освіти України в умовах глобалізації: теоретико-методологічне обґрунтування та законодавче забезпечення [Текст] / В. І. Луговий, О. М. Слюсаренко, Ж. В. Таланова // Вища освіта України: теоретичний та науково-методичний часопис / [за ред. В. І. Лугового, М. Ф. Степка]. – К.; Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2011. – № 1. – Додаток 1. – Тематичний випуск: «Наука і вища освіта: проблеми взаємодії та інтеграції». – 408 с. – С. 201–210.

14. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: 2010 : стат. зб. / Держкомстат України ; відп. за вип. І. В. Калачова. – К. : ДП «Інформ.-видавн. центр Держстату України», 2011. – 283 с.

15. Національний освітній глосарій: вища освіта [Текст] / авт.-уклад.: І. І. Бабин, Я. Я. Болюбаш, А. А. Гармаш й ін.; за ред. Д. В. Табачника і В. Г. Кременя. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. – 100 с.

16. Положення про національну систему рейтингового оцінювання діяльності вищих навчальних закладів // Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. – № 7. – 2012. – С. 3–9.
17. Салми Дж., Фрумін І. Д. Российские вузы в конкуренции университетов мирового класса / Дж. Салми, И. Д. Фрумін // Вопросы образования. – 2007. – № 3. – С. 5–45.
18. Слюсаренко О. М. Вік і досвід («вислуга років») університетів як чинник досягнення ними світового класу / О. М. Слюсаренко // Вища освіта України. – № 1. – 2012. – С. 75–80.
19. Статистичний щорічник України за 2010 рік [Текст] / Держстат України; За ред. О. Г. Осауленка; Відп. за вип. Н. П. Павленко. – К.: ТОВ «Август Трейд», 2011. – 560 с.
20. Таланова Ж. В. Докторська підготовка у світі та Україні: монографія [Текст] / Ж. В. Таланова. – К.: Міленіум, 2010. – 476 с.
21. Філософія і методологія розвитку вищої освіти України в контексті євроінтеграційних процесів / [авт. кол.: В. Андрущенко (керівник), М. Бойченко, Л. Горбунова, В. Лутай та ін.] – К.: Педагогічна думка, 2011. – 320 с.
22. Education at a Glance 2011: OECD Indicators. – Paris: OECD Publications, 2011 [Electronic resource]. – URL: <http://www.oecd.org/document>.
23. Focus on Higher Education in Europe: The Impact of the Bologna Process / European Commission [Electronic resource]. – URL: <http://www.eurydice.org>.
24. Global Education Digest 2011: Comparing Education Statistics across the World [Electronic resource]. – URL: <http://www.uis.unesco.org>.
25. Human Development Report, 2011. – New York, USA, 2011 [Electronic resource]. – URL: <http://hdr.undp.org>.
26. International Standard Classification of Education. ISCED 1997 / UNESCO [Electronic resource]. – URL: www.uis.unesco.org/en/pub/pub.
27. International Standard Classification of Education. ISCED 2011 / UNESCO [Electronic resource]. – URL: www.uis.unesco.org/en/pub/pub.
28. QS World University Rankings [Electronic resource]. – URL: <http://www.topuniversities.com/>.
29. Ranking Web of World Universities [Electronic resource]. – URL: <http://www.webometrics.info/>.
30. Salmi J. The Challenge of Establishing World-Class Universities / J. Salmi. – The World Bank, 2009. – 116 p.

31. The Academic Ranking of World Universities. Shanghai Jiao Tong University in China. [Electronic resource]. – URL: <http://www.arwu.org/>.

32. The Road to Academic Excellence. The Making of World-Class Research Universities / Philip G. Altbach and Jamil Salmi Editors. – The World Bank, Washington, D.C., 2011. – 366 p.

33. THE World University Rankings 2010 [Electronic resource]. – URL: <http://www.timeshighereducation.co.uk/>.

V. I. Lugovyy, O. M. Slyusarenko, Zh. V. Talanova. Universitology – New Direction in Pedagogical Science.

The necessity to single out specific direction in pedagogical science, named universitology, is grounded. It is shown that existence of world-class higher education institutions is an integral attribute and key factor of social progress. It is argued that universitology is characterized by its subject, conceptual and terminological apparatus, research methods and is focused on identification of specific principles, tendencies, and regularities of organization, performance and development of higher education sphere.

Key words: universitology, world-class universities, social progress.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Луговий Володимир Іларіонович (V. I. Lugovyy) – доктор педагогічних наук, професор, перший віце-президент Національної академії педагогічних наук України;

Слюсаренко Олена Миколаївна (O. M. Slyusarenko) – кандидат наук з державного управління, старший науковий співробітник, вчений секретар Інституту вищої освіти НАПН України;

Таланова Жаннета Василівна (Zh. V. Talanova) – доктор педагогічних наук, доцент, провідний науковий співробітник Інституту вищої освіти НАПН України, менеджер з аналітичної роботи Національного Темпус-офісу в Україні.